

Lapsiystävällinen kunta -mallin tavoitteiden hyväksyminen vuosille 2021-2023

KULILK 25.08.2021 § 59
2121/00.04.02/2021

Kaupunginhallitus on päättänyt (KH 03.06.2019 § 239), että kaupunki hakee Unicefin Lapsiystävällinen kunta - malliin ja nimennyt valmistelutyöhön Lapsiystävällinen kunta – koordinaatioryhmän. Unicef on 18.11.2019 hyväksynyt Joensuun mukaan malliin, jossa tavoitteellisen ja Unicefin arvioiman työskentelyn tuloksena Joensuun on mahdollista saada vuonna 2023 Lapsiystävällinen kunta – tunnustus.

Lapsiystävällisessä kunnassa lapsen oikeudet toteutuvat jokaisen alle 18-vuotiaan arjessa. Mallissa mukana oleminen edellyttää kunnalta:

- sitoutumista lapsen oikeuksien edistämiseen kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa
- riittävällä työajalla resursoitua Lapsiystävällinen kunta – koordinaattoria ja koordinaatioryhmää
- lapset ja nuoret ovat mukana sekä lapsiystävällisyyden kehittämistyössä että osallisina lapsia koskevien asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa
- sitoutumista tiedottamaan prosessin tavoitteista ja tuloksista kuntalaisille

Työskentely käynnistyi syksyllä 2020 nykytilan kartoituksella, joka valmistui kesäkuussa 2021. Nykytilan kartoitusta on ohjannut Unicefin määrittelemät, YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen pohjautuvat teemat, joita ovat:

- lapsen oikeudet kunnan rakenteissa
- yhdenvertaisuus
- lapsen etu
- oikeus elämään ja kehittymiseen
- osallisuus
- lapsiystävällinen kunta -mallin toteuttaminen kunnassa.

Teemojen nykytilaa Joensuussa arvioitiin asteikolla 1–4 (1=ei toteudu kunnassa, 4=toteutuu erinomaisesti) eri tietolähteistä koostetun indikaattoriaineiston avulla. Lisäksi nykytilan kartoituksessa on kuultu joensuulaisia lapsia ja nuoria.

Nykytilan kartoituksen pohjalta on laadittu toimintasuunnitelma, johon valittiin indikaattoreista sellaisia, jotka kaupungin nykytilan arvioinnissa sijoittuivat tasoille 1 tai 2. Lisäksi yksi tavoite on valittu lasten ja nuorten kuulemisen perusteella. Toimintasuunnitelmaan esitetään valittavaksi seuraavat tavoitteet:

1. Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsenoikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osa perehdytysohjelmia.
(Teema: Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa, lähtötaso 2)
2. Kunnassa on tarjolla maksuttomia harrastuksia lapsille ja nuorille sekä kantakaupungissa että maaseutualueilla.
(Teema: Lasten ja nuorten kuuleminen)
3. Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.
(Teema: Lapsen etu, lähtötaso 1)
4. Lapsivaikutusten arviointia (LAVA) toteutetaan kunnassa systemaattisesti
(Teema: Lapsen etu, lähtötaso 1)
5. Kunta ehkäisee syrjintää vaikuttamalla kuntalaisten asenteisiin.
(Teema: Yhdenvertaisuus, lähtötaso 2)

Koordinaatioryhmä ja tavoitteiden ympärille kasatut työryhmät työstävät vahvistetut tavoitteet toimenpide-ehdotuksiksi ja toimintasuunnitelmaluonnos esitetään Unicefille 28.9. Lapset ja nuoret työstävät toimintasuunnitelmaa edelleen ja se valmistuu joulukuussa 2021. Varsinainen toimintasuunnitelman mukainen työ alkaa tammikuussa 2022. Työskentelyssä hyödynnetään em. työryhmiä sekä mm. nuorisovaltuustoa, oppilaskuntia sekä lasten parlamenttia.

Lapsiystävällinen Joensuu – toimintasuunnitelma 2021 – 2023 oheismateriaalina sähköisessä kokouksessa.

Valmistelija: koordinaattori ja hyvinvoinnin kehittämisjohtaja

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle, että se päättää vahvistaa esitetyt tavoitteet Lapsiystävällinen kunta -mallin toimintasuunnitelman 2021-2023 rungoksi ja esiteltäväksi Unicefille syyskuussa 2021.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotuksen mukaisesti muuten, mutta kohta 2 esitetään muutettavaksi muotoon ”Kunnassa on tarjolla maksuttomia harrastuksia lapsille ja nuorille eri alueilla”.

Koordinaattori Hilkka Mäkinen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.